

NAŠ GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne šte. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica šte. 12. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Za 5. julij 1925 najavljeni

redni občni zbor O.Z.

javnih nameščencev in upokojencev

se prelaga

ker mora o njem predhodno ukrepati še
širši odbor.

Ožji odbor O. Z.

Dr. Fran Stegenšek:

Zbornice državnih usluž- bencev.

(Nadaljevanje)

Cela vrsta jih je nadalje, ki pravijo: Če-
mu bi se naj mi državni (javni) nameščenci
sami brigali za izboljšanje svojega položaja?
To je vendar »prokleta« dolžnost vsakokrat-
ne vlade!

Poskusimo temu ugovoru nekoliko bolje
pogledati proti dnu.

Kaj je dolžnost vsakokratne vlade kot re-
prezentantije države-delodajalke napram
nam državnim uslužbencem-delodajalcem?
V prvi vrsti, da presoja naše zahteve, ugo-
tavlja njih nujnost in stopnjo nujnosti vzpo-
redno z drugimi državnimi potrebami, da
spravljajo naše zahteve v sklad z drugimi dr-
žavnimi ureditvami ter nam kot nositeljica
državne moči z ozirom na rezultat svojega
presojanja to, kar od nje zahtevamo, da ali
pa ne da.

Če smo tako drzni, da vprašamo, kaj je
naloga vsakokratne vlade, moramo biti tudi
toliko pravični, da vprašamo, kaj pa ni nalo-
ga vsakokratne vlade. Naloga vsakokratne
vlade pa ni **podvzemanje inicijative, priprav-
ljati in zbirati** material za obdelavo snovi z
vsemi potrebnimi detaili, ker **podrobnosti**
more poznati le oni, ki se ga neposredno živ-
ljensko tičejo.

Ako bi bila ta resnica zadostno spoznana
in upoštevana in ako bi prodrlo vsesplošno
naziranje, da je državno **uslužbenstvo samo**
dolžno vlado pri urejevanju njegovih zadev
podpirati z dobro premišljenimi, v detailih
v dovršeni obliki izdelanimi predlogi, ki se
gibljejo v mejah vsakokratnih realnih mož-
nosti, in da ne gre pasivno dopuščati, da bi
le vsakokratna vlada sama namesto njega
zanj mislila, bi marsikdo prišel do prepriča-
nja, da si je državno nameščentstvo vsled
pomanjkanja potrebne, smotrene, dalekosež-
ne in vztrajajoče inicijativnosti in delavno-
sti v stanovskih stvareh svoje mizerije tudi
samo krivo. In izginilo bi potem tudi precej

nejevolje in nerazpoloženja proti posameznim
vladam.

Šlo bi pri tem le za metodo, za obliko, ka-
ko naj državni uslužbenci podpirajo vlado
pri urejevanju zadev, ki se njih tičejo. To
se pravi: Kje je oni **forum**, ki bi ga vsako-
kratna vlada **smatrala pristojnim**, da ji po-
daja v imenu vseh državnih nameščencev
svoja mnenja, predloge, poročila itd., oziro-
ma katerega bi vsakokratna vlada **morala**
pozivati k sodelovanju pri urejevanju zadev
državnih uslužbencev in v katerem bi — na
drugi strani — tudi vsi državni nameščenci
videli reprezentanco v zaščito svojih gospo-
darskih, socialnih in kulturnih interesov? Do
sedaj ga še nimamo.

Že zgoraj je rečeno, da se potem pristo-
volnega udruževanja po členu 14 (ne 19, ka-
kor je pomotoma tiskano v »Našem Glasu«
št. 17/1925) ne dosežejo potrebni uspehi.
Društveni zakoni sami nudijo še premalo!
Neredkokrat **morajo** še tako dobre **inicijative**
**ugasniti vsled pomanjkanja materialnih pred-
pogojev**, ker ima društvo premalo članov ali
se pa članarina neredno ali pa sploh ne pla-
čuje. Abstrahira se pri tem še od resnice, da
mnogo državnih uslužbencev sploh organizi-
ranih ni. Drugokrat zamro inicijative vsled
preobremenjenosti društvenih funkcionarjev
z drugimi, zlasti z uradnimi posli, tako da za
društveno delo ne preostaja časa, ki je za
detajlno izdelavo predlogov in za neprestano
zasledovanje njihovega upoštevanja in še
bolj neupoštevanja neobhodno potreben.

Kako se dela v tem oziru sedaj? Marsika-
tera **dobra ideja se izgubi v pesku, ker ni**
ljudi, ki bi jo obdelali in jo v zreli, dovršeni
obliki predložili na mesta, ki imajo v rokah
moč, da bi jo uresničila. Vsi vemo, kako se
dela in kako je. Velika večina na podlagi
društvenih zakonov strokovno ali stanovsko
organiziranih državnih nameščencev smatra,
da je že zadostila svoji društveni dolžnosti,
če redno plačuje svojo članarino (mnogo jih
pa še tega, kakor rečeno, ne stori). Vse dru-
go, menijo, bo napravil že odbor, kojemu
prepuščajo po navadi tudi vso inicijativo. In
kako se dela v odborih? Na posameznih se-
jah se pretresavajo razna stanovska in stro-
kovna vprašanja, sklepa se o njihovi važno-
sti ter o tem, če se ima sestaviti o njih na
»merodajne« resolucije ali ne. In **resolucija,**
kdo jo sestavi? Navadno društveni tajnik,
včasih tudi celo predsednik sam, ali pa tudi
kak drug član odbora, kojim pa zbog drugih
nujnih, neodločljivih uradnih poslov vsem
pride — seveda v škodo temeljite izdelave
resolucije — neredkokrat do žive zavesti,
da ima tudi za nje vsak dan samo 24 ur.

In kakšne so te resolucije? Vse so si zelo
podobne. Omejujejo se le na petitum (zahte-

vo) s kratko utemeljitvijo. Rešujejo po pre-
težni večini le vprašanja **quid** (kaj) in **cur** (za-
kaj). Puščajo pa v nemar vprašanja **quibus**
auxiliis (s kakšnimi sredstvi) in **quomodo**
(na kakšen način). In vendar ste ti dve po-
slednji dve vprašanji za odločujoče činite-
lje najbolj važni. Resno potrebo ureditve
kakega vprašanja med državnimi uslužbenci
prav hitro uvidi vsak razumen državnik. Na-
ravno torej, da svoje spoznanje tudi dekla-
rira s primerno izjavo ali celo obljubo. Toda
kakor hitro je postavljen pred vprašaji **qui-**
bus auxiliis in **quomodo**, pa stvar ne gre
naprej in vse lepe in nelepe resolucije ro-
majajo če ne že v koš pa v arhiv, kjer mno-
gokrat obtiče, ako jim ne slede osebne inter-
vencije, ki pa — zlasti vsled pomanjkanja
gmotnih sredstev — inzostanejo.

Nastane vprašanje: Ali je državno usluž-
benstvo po svoji sedanjí organizacijski struk-
turi v stanu temu odpomagati ter se pri svo-
jih zahtevah spuščati tudi v vprašanja **quibus**
auxiliis in **quomodo**? Mislim, da ne bom
osamljen, ako trdim, da niso v stanu. In za-
kaj? Zato ne, ker je za obdelavo teh vpra-
šanj neobhodno in v prvi vrsti potreben **pra-**
vilen in popoln statističen material. Tega pa
more z uspehom zbirati le oni organ, ki ima
za to že a priori na podlagi zakonitih orga-
nizacijskih predpisov potrebno **legitimacijo**
ter neobhodno potreben čas in sredstva. Va-
žnost zanesljive statistike se občuti pri za-
htevah ne toliko pravnega kakor gmotnega
značaja za izračunavanje **finančnega efekta.**

Ni potreba še posebej dokazovati, da bi
bilo **reševanje** zahtev državnega uslužben-
stva neprimerno **olajšano in pospešeno**, ako
bi te zahteve bile postavljene vedno na pra-
vilne in popolne **statistične temelje**, ki bi jih
imeli merodajni činitelji — seveda potom
svojih podrejenih organov — **le prekontrolir-**
ati, ne pa jih — kakor sedaj — šele sami
zbirati, urejevati in obdelovati.

Tega materiala pa državno nameščentstvo
— kakor je sedaj organizirano — zbirati
in podajati ne more. **Kaj sledi?** Organizira
naj se tako, da mu bo to mogoče, to se pra-
vi, ustvarijo naj se organizacije, ki bodo
imale za to potrebno legitimacijo, to je pri-
stojnost, čas in sredstva.

V tem oziru pač ne preostaja drugega, ka-
kor to, da se tudi državno uslužbenstvo poda
na ono zanesljivo in varno pot, da **ob po-**
moči države tudi samo stalno skrbi za svoj
blagor, to je ona široka pot **samopomoči**, ki
so jo izbrale že davno razne stanovske in in-
teresne skupine ljudi v obliki **zbornic**. So to
trgovci, obrtniki, odvetniki, notarji, delavci
itd. V zadnjem času se piše celo o ustano-
vitvi zbornic za poljedelce. (Dalje prih.)

Jožef Zazula:

Ali trije, ali eden.

Pred svetovno vojno smo imeli Jugoslovani sicer tri imena: Slovenci, Srbo-Hrvati, Bolgari, a smatrali smo se po zgledu slavista Jagića za en narod z različnimi narečji, ki se od Beljaka do Soluna prelivajo drug v drugega. Avstro-Ogrska in Turčija so nas pač delile po pokrajinah in imeli smo take politične meje, da so prisojale Hrvate (Vlahe) Slovincem in obratno, Srbe Hrvatom in obratno, Bolgare Srbom in obratno. Za te pokrajinske meje pa se širša javnost ni brigala, ker je vedela, da danes ali jutri izginijo.

In izginile so jeseni leta 1918! Tedaj smo dobili Jugoslavijo, ki je (razen Bolgarov) po večini združila Slovence in Srbohrvate in uresničiti se je hotel načrt, ki smo ga gojili vse XIX. stoletje: da si pridobimo kot enoten narod enotno državo. Zgodilo pa se je drugače: med tem, ko smo v »prepovedanih« časih pripoznavali enotnost Jugoslovanov, so jo v združeni Jugoslaviji jeli cepiti na tri (oziroma štiri) narode — po receptu predvojnega Avstro-Ogrske in Turčije. Od tistega časa se suče vprašanje: ali trije, ali eden? in na umeten in neumeten način zagovarja vsakdo svojo smer. Ker smo prepričani, da se to, že pred svetovno vojno pri vseh pravih Slovanih rešeno vprašanje, dandanes pogreva le iz političnih, separatističnih stremeljenj, ga ne bomo zasledovali, temveč bomo skušali odgovoriti s stališča bodočnosti in neizprosnega razvoja prosvete.

Bodočnost zahteva od nas, da se prilagodimo razmeram, v kakršnih se razvijajo moderne države. Te se razvijajo na temelju 2 panog: poljedelstva in industrije, od kojih je prva pri nas dobro razvita, a druga nasprotno. Povoljne uspehe bodočnosti pa dosežemo le tedaj, ako bosta obe vsaj enako močni; kajti dognana stvar je, da je kmet od industrijskega delavca prav tako odvisen, kakor poslednji od prvega; to stoji in vsi nasprotni argumenti so ničevi. Stoji pa tudi, da imamo samo malo industrije, tudi običajne terminologije za njo nimamo. To je treba pač šele ustvariti. Rudarstvo, plavžarstvo, tovarništvo, strojništvo, promet imajo tisoče izrazov, ki nam jih dandanes še nedostajajo, ker nimamo v rudnikih, tovarnah, v plavžih, na ladjah, železnicah itd. svojih ljudi, še manj lastnega vodstva. Značaj Jugoslavije kot države nam bo šele ustvaril v lastnem delokrogu vse gori omenjene panoge od akademije do železarne in ustvaril nam bo tudi izraze po uslužbencih v različnih panogah. Ti izrazi bodo ali slovenski, srbohrvaški ali bolgarski, kakor bodo govorili dotičniki, ki bodo izraze kovali. Rudarstva in plavžarstva je največ med Slovenci, pomorstva med Srbohrvati, domače industrije med Bolgari; kdor bo marljivejši, ta bo zmagal, kajti posamezni izrazi se bodo razlili po vsem jugoslovenskem ozemlju in prav gotovo ne bomo za vsak vijak, za vsak račun, ali za vsako metlo imeli po tri ali štiri besede. Vrh tega se razvijajo kulturna središča: Beograd, Skoplje, Zagreb, Ljubljana itd. in v teh mestih prav gotovo ne bodo živeli za vedno sami Slovenci, sami Hrvati, sami Srbi ali sami Bolgari, temveč se bodo razvile izdatne ljudske manjšine, kakor sta imela (in še imata) nemški Dunaj in madžarska Budimpešta svoje izdatne slovanske manjšine. In kakšen jezik bodo govorile te manjšine? Zamenjavali in mešali bodo besede materinega jezika z občevelnim jezikom. Koncem koncev bo jezikoslovec določil, kateri končni izrazi naj obveljajo. Kajti imeli bomo za nekatere izraze po 2—3 besede; kdor bo močnejši, bo zma-

gal, kakor je v železnični stroki že dandanes zmagala slovenščina, ker so Slovenci prispevali k tej terminologiji največ svojih besedi.

Teh besedi pa ne bo 100 ali 200, pač pa na tisoče in bodo izdatno prekosile naš sedanji besedni zaklad. Zato bo današnja govorica Slovencev, Srbohrvatov in Bolgarov tako utonila v izrazih bodočnosti kakor je utonil stari bolgarski jezik v novih izrazih in se poslovanil.

Naša zasluga pri tem presnavljalnem procesu bo edino ta, da bomo vestno delali v javnosti in pomagali graditi sebi v prid močno državno enotnost.

Na isti način bo odločila bodočnost, kakšen naj bo jezik v liturgiji in kakšne bodo pišmenke v javnem življenju. Bodočnosti prisilil ne bo nihče, zadržal še manj in sedanje razprave o treh ali enem bodo ostale v ozadju kot zgodovinska, politično-demagoška posebnost, kakršnih imamo obilo v preteklosti že dandanes. O strokovnjaštvu ali izvedenosti pri tem ni ne duha, ne sluha!

Ta razvoj preboleti in preživeti bodo morale tudi naše pisarnice. Ves ta proces bodo pa izvršili naši otroci kaj preprosto in hitreje, kot si mislimo.

Državni upokojeanci in novi stanovanjski zakon.

V svojem členu 11. odstavek 4. določa zakon, da se računa osnovna cena predvojnega najemnine, ki se je pri nas plačevala v kronah, v svrhu povišanja v istem znesku v dinarjih, t. j. al pari, kolikor kron, toliko dinarjev. Kaj se to pravi? Nič drugega, nego to, da se osnovna cena pri nas ne pomnoži z mnogokratnikom 6, 9, 12 ali 15, kakor določa zakon navidezno, marveč po znanem ključu 1:4 z multiplikatorjem (4.6 = 4) 24, (4.9 =), (4.12 =) 48 in in (4.15 =) 60! Kdor je plačeval n. pr. leta 1914 na osnovni najemnini 100 K, bo plačal od sedaj naprej v najboljšem slučaju 24.100 = 2.400 Din, v najslabšem pa (60.100 =) 6.000 Din.

Torej v slučaju računanja najemnine statira država enakovrednost krone z dinarji! Ne ugovarjamo temu principu, kakor nismo ugovarjali izenačenju kron z dinarji, ko je šlo za povišanje davkov, taks in drugih dajatev državi.

A sedaj si pa oglejmo naše (takozv. kronске) upokojece?! Ali je država tudi tu izenačila krone z dinarji? Cel svet ve, da ne. V tem slučaju, ko prihaja država v poštev kot dolžna stranka, kot dolžnica, se država ne drži ali pari-principa, marveč računa 4 krone za 1 dinar! Torej v primeru, ko gre za zasebne stranke, ko državo nič ne »košajo«, v tem primeru je krona dobra in enakovredno dinarju; a za primer, da bi morala državna uprava izvajati konsekvence tega principa proti sami sebi v korist upokojecev, se temu principu izneverja ter dekretira, da so šele 4 krone enake 1 dinarju!

Pač odkrito povedano, sine ira et studio, nam nedostajajo besedi, da bi tako početje, tako dvojno mero primerno označile. Če bi to napravil privatnik, bi se ga nagnalo s primerno besedo! A kako naj kvalificiramo početje naše vlade; kako jo naj imenujemo, to nam povejte! Upokojenec je plačan v kronah, a odrajtati bo moral hišnemu gospodarju dinarje! Ali si more človek, ki morda ni sam prizadet, to sploh predstavljati? In vendar gre naša javnost preko takih gorostasnosti, preko takih očividnih kričečih krivic hladnokrvno na dnevni red, namesto da bi nastal enodušni vihar ogorčenja, — a ne proti hišnemu gospodarjem, ki morajo gotovo tudi živeti in upokoječem ne morejo »šen-

kavati« stanovanja, marveč proti državi, ki si upa svojim državljanom kaj takega napraviti.

Vršil se je uradniški kongres, a učinka ni imel do sedaj prav nobenega. Ob Petrovi skali naših državnikov razblini se vsaka beseda, vsak naskok v prazen nič. Ali res ni toliko poštenosti, toliko uvidevnosti med članovi vlade, da bi prišli na to, da ne gre na eni strani zakonito dekretirati ad hoc enakovrednost krone z dinarji, na drugi strani pa zakonito ad hoc to enakovrednost zopet negirati? Vsak činitelj naj si napravi sodbo o tem sam, oziroma napravil si jo je že davno.

Pozivamo organizacije, naj nastopijo znova, naj vladi dokažejo, da je že zadnji čas, da izenači krone z dinarji v pokojninah!

Bojimo pa se, da bodo vsi koraki zaman, tako da bodo upokojeanci udarjeni tudi s stanovanjskim zakonom, torej dvakrat!

Da se ne pozabi.

Člen 249. zakona o državnih uradnikih itd., ki je bil razglašen 1. septembra 1923., se glasi:

»Prejemki po tem zakonu se uredijo z državnim proračunom, pravica do njih pa teče državnim nameščencem, ki se prevedejo, od dne 1. oktobra 1923.«

Razlika med prejemki po starem in novem zakonu nam za čas od 1. oktobra 1923 pa do 1. maja 1924 še do danes ni izplačana!

Uredba-zakon o nabavljajnih zadrugah in o Savezu z dne 5. decembra 1920 odreja v čl. 79 kakor sledi:

»Za prevoz blaga in drugih predmetov, ki jih pošiljajo ali prejemajo po drž. železnicah in ladjah, plačujejo zadruga in Savez po minimalnih postavkah.«

Železniško ministrstvo še do danes ni naklonilo nabavljajnim zadrugam in Savezu prav nobene ugodnosti ali olajšav za prevoz blaga. Državni svet še do danes ni rešil tozadevne pritožbe, ki jo je Savez vložil že pred 2 letoma!

Staroupokojeanci imajo še vedno kronske penzije!

Vlada, kje si?

Občni zbor „Društva davčnih izvrševalcev za Slovenijo“.

Dne 7. junija t. l. se je vršil v Ljubljani naš letni občni zbor ob navzočnosti 23 stanovskih tovarišev. Šest jih je prišlo z bivšega Štajerskega, iz Brežic, z Laškega, iz Celja vsi trije in celo iz daljnega Maribora sta prihitela že z jutranjim vlakom gg. Černe in Berger. Drugi so bili s Kranjskega. Od zadnjega občnega zbora je minilo šele sedem mesecev, ker smo lani dolgo čakali z občnim zborom na rešitev važnih stanovskih zadev in smo res na jesen pričakali ugodno rešitev naše prošnje za primerno povišanje potnih stroškov za vnanjo službo. Nato se je sklical občni zbor za 9. november. Od takrat se je naše blagajniško stanje precej izboljšalo, toda lahko bi se bilo še bolj, ako bi bilo več prepotrebne stanovske in tovariške zavednosti med tovariši. Posebno med večino štajerskih tovarišev se opaža velika brezbriznost in celo sovraštvo napram našemu društvu, dasi to dela za vse enako in uživajo vsi enake sadove društvenega truda. In ravno naše društvo se lahko ponaša, da je doseglo v zadnjih letih za naš stan tako lepe in izdatne uspehe, kakor malokatero drugo večje društvo. Na letošnjem občnem zboru se zopet more poročati o jako važnem novem uspehu. Po posredovanju našega ministra g. dr. Žerjave smo pri finančnem ministru dosegli, da se naši mladi reducirani tovariši zopet sprejmo nazaj v službo kot služitelji, a po petih letih izključne izvršilne službe se lahko imenujejo za zvančnike. Tudi na izpraznjena mesta se smejo na tak način postavljati novinci, dokler bo primanjkovalo kvalificiranih prosilcev. To je za bodočnost velikega pomena in izredne vrednosti, ker se bodo odslej lahko izpopolnila vsa nezase-

dena mesta, ki bi drugače najbrž morala ostati prazna še dolgo vrsto let. Gospodu ministru dr. Žerjavu se je za njegovo požrtvovalnost poslala z občnega zbora brzogovorna zahvala, naše društvo, kakor naša srca pa mu ohranijo trajen spomin hvaležnosti.

Hvaležnost je lastnost, ki jo mora občutiti in gojiti vsak dober, dostojen, olikan in kulturni človek. Celotno med dvajsetimi leti hvaležnost jako veliko vlogo. Stori divjaku, ki ga še ni izpridila posurovelost propadlih rojakov, kako uslugo ali dobroto, pa ti ne bo tega nikdar pozabil. Izkazal ti bo svojo hvaležnost z velikodušnim dejanjem o prvi priliki in če bi bilo treba, bi tudi svojo srčno kri prelil zate. **Državni uslužbenci** gotovo spadajo med boljše ljudi in bi morali svojim organizacijam, ki delajo za njihove koristi, izkazovati vsaj toliko hvaležnosti, da bi plačevali malenkostne društvene prispevke, ako se ne morejo toliko potruditi in nočejo toliko žrtvovati, da bi se enkrat v letu udeležili društvenega zborovanja. Tudi morala sili človeka, ki ima količkaj srčne in duševne izobrazbe, da se po možnosti oddolži napram svojim organiziranim tovarišem in se ne odteguje tej družini in tovarišji moralni dolžnosti, češ, le naj delajo in plačujejo, če jih to veseli, saj bom jaz ravno tisto dobil kakor oni, če bodo kaj dosegli. Kdor tako dela, je brezvestnej, brezčastnej in duševni surovejši ter ne spada v dostojno in olikano človeško družbo. On je podoban trotu, ki se v svoji brezdelnosti nesramno gosti z medenimi zalogami marljivih drobnih čebelic. Toda trotu tega ne moremo zameriti, ker je živ, nima razuma in živi le po svojem prirojenem nagonu. Vendar končno prejme vsak trot za svojo nesramno požrešnost zaslužen kazni. Ogorčene čebele ga zabodejo in vržejo iz svoje hiše ven »na polje«, kjer zanikni samopašnej bedno pogine. Podobna kazni bi bila primerna tudi za naše stanovske trote, ali ker jih s svojim upravičenim ogorčenjem ne moremo doseči in kaznovati, jim izrekamo svoje najgloblje tovariško zaničevanje!

Naša članarina je bila dozdej tako malenkostna, da jo je v zadnjem času, ko so se naše stanovske razmere vsestransko izboljšale, pač lahko zmogel vsak tovariš, saj je znašala le bora dva dinarja na mesec. To še za en četrt vina ni in toliko bi si že lahko vsak pritrgal na mesec v korist svojih organizacij. Ali kaj se je zgodilo v naših stanovskih krogih! V prvih letih po prevratu, ko so štajerski tovariši cvlili pod pritiski raznih nadlog in krivic, so bili vsi organizirani in so tudi članarino redno plačevali; toda sedaj, ko lažje diha po zaslugi društva, so na opomine našega blaginika gluhi. H. iz Ptujja pa se je celo ojunail, da je poslal blaginiku po dopisnici robat odgovor. Pisal mu je, da se je on že pred letom odpovedal kot član našega društva in da naj si namesto nejege poiščemo drugega! S tem je možakar pokazal, na kakki nizki stopnji človeške izobrazbe in kulture stoji. Naj bi vendar premislil, kako je bilo še pred par leti in da bi tudi zdaj ne bilo mnogo boljše, ako bi ne imeli svojega stanovskega društva. Usojamo si ga prositi, naj bo vsaj za naprej bolj vljuden, ker surovost in osornost nista nikjer umestna, še najmanj pa v društvenih zadevah napram tovarišem, ki mu le dobro žele! Temu brihtnemu možkarju so podobni tudi zgoraj omenjeni oglušeli štajerski tovariši. Kakor lani, sem tudi letos poslal na Štajersko za občni zbor tri okrožnice in kakor lani, tudi letos nisem dobil nobene nazaj. V svoji pomilovanju vredni nezavednosti ne pomislijo, da tudi sebi škodujejo, ako omalovažujejo in ovirajo s takim netaktnim postopanjem društveno delovanje. (Konec prih.)

Vestnik.

Naše glasilo, G. J. Čampa biča v št. 11 Poštne glasnika ono inteligenco, ki stoji v našem boju za obstanek brezbrizno ob strani. Oplazil je prav po zaslugi, ko je zapisal: »V naših vrstah imamo vse polno ljudi z visoko inteligenco, ki se javno udeležujejo vsepovsod, v najrazličnejših društvih, ki grade in delajo z vsemi svojimi umstvenimi silami, kamorkoli se človek ozre okrog sebe, hočejo pomagati in ustvarjati srečo vsem ljudem, samim sebi pa ne znajo in ne morejo pomagati. Zato je umstveni človek dandanes v materialnem pogledu najbolj beden in izčrpan, prolet v dobesednem zmislu tega izraza, daleč doli pod drugimi stanovi, v premmogem oziru v dosti slabšem položaju nego ročni proletarijat.

Ljudje, ki bi mogli koristiti svoji stanovski organizaciji s svojim umom, s svojim znanjem in s svojimi sposobnostmi, gledajo na delo svojih tovarišev v strokovni organizaciji z nekim nerazumljivim desinteresom in ima zato v celoti ves pokret organizacij duševnega delavstva videz, ko da bi bilo duševnega delavca sram delati tudi zase, ko da bi bilo za inteligentnega človeka nečastno, da se bori za izboljšanje svojega gmotnega položaja in za svoj obstoj. — Isto je opaziti tudi pri tisku uradniških organizacij. Koliko imamo v svojih vrstah ljudi, ki z ognjevito pisano besedo sodelujejo pri raznih javnih pokretnih, koliko imamo samo v mali Sloveniji priznanih javnih delavcev — državnih uradnikov, ki so avtorji priznanih ustvaritev, tičočih se nazrazličnejših panog javnega življenja. Pa se ozrite sedaj na glasilo Osrednje Zveze vseh organizacij državnih nameščencev za Slovenijo! Ta list bi moral biti glasilo, — in javnost, v kolikor se za naša vprašanja sploh zanima, ga kot takega tudi smatra, — bi moral biti glasilo vseh profesorjev, sodnikov, učiteljev, državnih inženjerjev itd. itd. Nisem član O. Z., pa mi je vendarle nerodno, v javnem lo. kalu vzeti ta list v roke, ker imam zmirom občutek, da ta list vsej javnosti, vsakomur in vsemu narodu glasno kriči o naši brezprimerni indolenci, o nečuvnosti malomarnosti slovenskih državnih nameščencev. Ta mali listič se mi zdi kakor ogromno zrcalo, iz katerega odseva kakor v reflektorju duševna sterilitnost slovenskega umstvenega človeka. In le čudi me se, kako da ne občutijo te sramote, te nagote tudi drugi visoki inteligentni ljudje iz vrst državne uradništva. — Ne moremo si kaj, da tudi mi ne bi sklenili s Prešernovo gloslo: »V Ljubljani je dehor, — ki noč in dan žre knjige, — od sebe pa ne dá najmanjše fige.«

Penzijo bodo vzeli uradniškim ženam! Tako se je agitiralo ob pobiranju podpisov proti razširjenju srbskega dednega prava tudi na naše pokrajine. — Če prijatelja ne moreš, dobrodošel ti je najmanjši povod, da udariš z loparjem po njem. Ali ni res tako?

Pismo. Društvo državnih pisarniških uradnikov v Ljubljani nam je poslalo prepis, ki ga je prejelo od svojega člana, s prošnjo, da ga objavimo v ilustracijo razpoloženja pisarniških uradnikov vsled krivične prevedbe in razvrstitve po novem uradniškem zakonu, kakor tudi v ilustracijo drugih razmer, ki povzročajo nezadovoljstvo med državnimi uslužbenci sploh. Pismo priobčujemo v ekscerptu: »Društvo je gotovo znano, da je bilo leta 1924. mnogo uradnikov reduciranih in upokojenih, med kojimi sem tudi jaz. Bil sem upokojen s 1. aprilom 1924 na osnovi čl. 226, 239 in 243 zakona o civ. uradnikih s 47. službenimi leti po starem zakonu. Ministrstvo za notranje zadeve, kateremu sem vložil predstavo, me je obvestilo, da se čl. 239, 3. odstavek, ne nanaša na take uradnike, ki so pred 1. septembrom 1923 dovršili 35 službenih let ali pa dosegli 65 let starosti. Na mojo pritožbo na Državni svet sem bil dne 31. marca 1925 od velikega župana mariborske oblasti obveščen, da je Državni svet moji pritožbi ugodil in da je ministrstvo za notranje zadeve svoj prvi odlok, s katerim sem tudi upokojen, ukinilo in me prevedlo in uvrstilo v tretjo grupo, III. kategorije in osnovno plačo povečalo za 15%, letno stanarino pa odmerilo na Din 1500. Omenjeno ministrstvo pa še ni odmerilo pokojnine po novem zakonu, za katero sem moral prositi posebej z 10. overovljenimi prilogami. Kedaj in kako se bo nova pokojnina odmerila in nakazala, zna sam ljubi Bog, gotovo pa bo trajalo še precej časa. Iz tega društvo razvidi, kakšna krivica se je meni zgodila tudi pri razvrstitvi. Niti sanjalo se mi ni, da bi se moglo mene uvrstiti v tretjo, to je predzadnjo grupo položajne plače s 47. službenimi leti. Bil sem certifikatist za mesta uradnikov in ne za mesta služiteljev, moral sem dovršiti šestmesečno prakso z dovoljenjem državnega namestništva enako tako, kakor certifikatisti, ki so pri davčnih in poštah uradih in kateri so bili uvrščeni vsi v II. kategorijo. Spričevalo o dovršeni praksi imamo vsi uradniški certifikatisti in sicer vsak za svojo stroko in je torej popolnoma neupravičeno, da se določa pri enakih razmerah in enakih pogojih eni stroki II. in drugi stroki III. kategorija. Bil sem 18 let pri orožnikih, 3 leta pri vojaki in 26 let v civilni državni službi. Kot mnogoletni okrajni orožniški stražmojster sem zastopal mesta komadirja orožniškega oddelka, sedaj takozvane čete, katere so vodili in jih vodijo še danes subalterni ali celo

štabni oficirji do čina podpolkovnika. Pri okrajnih glavarstvih sem bil vsa leta kot okrajni tajnik in sicer 12 let v IX. čin. razredu in sem opravljal vse dodeljene mi posle vseh referatov, ki pripadajo konceptnemu uradništvu. Društvo torej lahko samo sodi, ali spadajo taki uradniki v III. ali v II. kategorijo. Ostanek članarine Vam bom poravnal, ko dobim pokojnino po novem zakonu, če ne bom umrl prej. — Komentar k temu pismu bi bil odveč, ker bi moral slepec uvideti krivico, učinjeno s tako prevedbo.

Stan in dom. Stavbenih zadrug se je pojavilo kar cela vrsta, dokaz, da javnost pravilno pojmuje, kako bi se najizdatnejše rešilo stanovanjsko vprašanje. Vse zadruge imajo en in isti smoter: kako si preskrbeti cenen kredit in kako si zasedati lastno stanovanje. Za dosego teh ciljev začrtala si je vsaka zadruga svojo lastno pot. V koliko se bodo uresničila vsa ta stremiljenja, pokazala bo najbližja bodočnost. Ta pojav je pozdravljati najpriščneje. Že sedaj pa vidimo in to smo hoteli ugotoviti, lep uspeh, ki ga je za beležila zadruga Stan in dom. Njenemu predsedniku in priznanemu finančnemu veščaku gosp. Ant. Kristanu, min. n. r., je uspelo zainteresirati za ta pokret tudi najmerodajnejše faktorje. Zgodilo se je, da je ljubljanska mestna občina prevzela garancijo za približno 2½ milijona dinarjev posojila te zadruge. Vsekako so s tem dejanjem podani zadruzi pogoji, da prične z realizacijo svojih načrtov, ki so bili do sedaj samo na papirju. Kolesa so se zavrtela, voz se pomiče naprej! Zadruga je kupila 25.000 m² stavbnega sveta ob Tržaški cesti in ga razdelila med članstvo po približno 12 Din za m². Na tem mestu bo nastala po načrtu, ki smo ga videli, prava pravcata naselbina z okoli 36 hišicami z vrtovi. Vse stavbe in vrtove bo vezal mičen skupen park. Vsak Stan in dom ima približno 400 do 600 m² prostora. Cene hišicam so proračunjene na 60.000 dinarjev in več, kakor si bode kdo zbral. Gradnja stavb je že razpisana. Kdor se zanima za ta pokret in želi pristopiti k zadrugi, naj se javi v Zadrugi banki na Aleksandrovi cesti.

Udruženje geometrov, Sekcija Ljubljana. Odbor je sklical protestni izredni občni zbor dne 28. junija t. l. ob 10. dopoldne v zbornično dvorano univerze v Ljubljani z dnevnim redom: Napredovanje geodetov. (Oglas smo dobili prepozno. Ur.)

Kongres jugoslovenskih živinozdravnikov se je vršil v Ljubljani dne 18., 19. in 20. junija. Smo primorani registrirati, kar in ker smo brali v dnevnikih.

Draginjske doklade po čl. 42 zakona o uradnikih z ozirom na čl. 10 ministrske odločbe DNbr. 42.300/24. Neka krajevna kontrola se je uprla izplačevanju družinskih doklad državnemu nameščencu po čl. 42. zakona o civilnih uradnikih itd. in sicer za vsakega otroka, ki je dopolnil 16. leto svoje starosti. Vprašanje je, veljajo li glede starosti isti pogoji za doklade po čl. 42., kakor za draginjske doklade po čl. 10. ministrske odločbe DNbr. 42.300/24. Družinska doklada za otroka po čl. 42. zakona o civilnih uradnikih in drugih državnih uslužbencih gre vsem državnim uslužbenecem za vsakega otroka, ki je rojen v zakonitem zakonu ali ki je pozakonjen, do njegovega dopolnjenega 21. leta starosti. Pravica do doklade pa ugasne še pred časom, če se otrok vzdržuje iz lastnega premoženja ali pa z lastnim delom; ugasne pa tudi tedaj, če preneha potreba, da ga roditelj vzdržuje. Izjemoma se priznava pravica do rodbinske doklade za otroka tudi po dovršenem 16. letu, če otrok redno nadaljuje šolanje — ne da bi prekinil potrebno kontinuiteto v šolanju

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

— in pa, če odslužuje redni rok pri vojski, a mora dokazati uspešnost učenja, odnosno vojaško službovanje. Doklada zanj gre do završenega 23. leta starosti. Za polnoletnega otroka, ki je telesno ali duševno nesposoben za pridobivanje, a nima druge vzdrževalnine, pristoji doklada, dokler traja ta nesposobnost. Dovolj jasno je razvidno, da je propisal zakonodavec blažje pogoje za prejemanje doklad v čl. 41. v zvezi s čl. 42. zakona o civilnih uradnikih, kakor jih je normiral v poznejšem zakonu v čl. 8 v zvezi z določili čl. 10. ministrske odločbe DNbr. 42.300/24.

Opozorilo. Današnja številka zaključuje II. četrtletje 1925. Priložili smo položnice in nujno

prosimo vse gg. naročnike, da obnove ž njimi naročnino in poravnajo morebitne zastanke. Vsem, ki so kakorkoli v zamudi, smo označili poleg naslova svoto, ki je po odbitku vseh plačil s 30. junijem 1925 še na dolgu. Prosimo vse gg. tovaršice, da to vpoševajo in nam te zneske brez odlašanja nakažejo. **Uprava.**

— **TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP.** izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3.

Edino najboljši pisalni in šivalni stroji
„STOEWEER“
edino pri

LUD. BARAGA,
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6, I.

Specijalna mehanična delavnica za popravilo pisalnih računskih in drugih tehničnih strojev.

Najboljši
šivalni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca
znanka
Gritzner in Feniks
za rodbino, obrt
in industrijo
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.
Na veliko Telefon 913 Na malo

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporoča firma

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

J. Trpin

najcenejša manufaktura

Maribor
Glavni trg 17.

Na obroke.

manufakturo in konfekcijo perilo etc., obleke po mer za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice, dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke edino le pri tvrdki

Davorin JOHAN in drugovi

družba z o. z.

MARIBOR, pisarna: Gregorčičeva ul. 1

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščini

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene

Perje in puh

C. J. HAMANN

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Najmodernejša kavarna restavracija in bar
„EMONA“
v palači Ljubljanske kreditne banke
LJUBLJANA DUNAJSKA C.
Za obilen obisk se priporoča restavrater
JAN FIALA.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.

Na veliko

Telefon 913

Na malo

Kr. Dvorni dobavitelj

Anton Verbič, Ljubljana

Delikatese špecerija

Solidna postrežba, zmerne cene.

Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrdba ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

POZORI!

Pred nakupom pomladanskega in letnega blaga oglejte si mojo krasno zalogo najnovejšega damskega in moškega blaga za obleke. **Samo češki in angleški izdelki.** Ker so cene znatno padle, Vas lahko z dobrim blagom poceni postrežem. Se priporoča

JANKO ČEŠNIK
LJUBLJANA, Lingarjeva ulica.

Proti jamstvu prodajam na obroke po navadni cenil

POZORI!

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“. **Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!**

Priporoča se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva
in tapetništvo.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba

Popravila, preobleke.

A. & E. Skaberne
Ljubljana.

Manufakturna in modna
veletrgovina.

Solidno blago.

Nizke cene.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

Najnižje solidne cene.

:: Gostilna pri „Kolovratu“ ::

Ljubljana, Pred škofijo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela C

najmodernejša konstrukcija.

The Rex Co

LJUBLJANA, Gradišče številka 10.

Je vendar najboljši!